HAMMASTEKNIKKO

HAMMASTEKNISEN ALAN ERIKOISLEHTI 1/2021

TÄSSÄ NUMEROSSA

HAMMASTEKNIKKO 70 VUOTTA
HAMMASTEKNISEN ALAN ERIKOISLEHTI

Kansainvälisen implanttijärjestön jäsenyys hammasteknikoille
s. 8

VITA LUMEX AC yksilöllisesti valmistetut keraamiset hammaslaminaatit, kun tilaa on rajoitetusti
s. 12

Laitelainsäädännön vaatimuksia
s. 16

Hammaslaboranttien oppisopimuskoulutuksesta
s. 4 -7

PlanEasyMill™

NOPEA, KOTIMAINEN JYRSINPALVELU HAMMASLABORATORIOILLE

- Suomen ainoa ISO 9001 -sertifioitu hammasalan jyrsinkeskus
- ISO 13485 -sertifioitu lääkintälaitteiden valmistuksen laatujärjestelmä

Plandent

Plandent Oy, Asentajankatu 6 | 00880 Helsinki
Puh. 020 779 5200 | **plandent.fi** | facebook.com/PlandentOy
planeasymill@plandent.com

Suomen Hammasteknikkoseuran, Erikoishammasteknikkoliiton ja Hammaslaboratorioliiton vuosikokoukset pidetään lauantaina 27.03.2021

- HAMMASTEKNIKKOSEURAN kokous klo 13:00, syyskokous sekä kevätkokous
- ERIKOISHAMMASTEKNIKKOLIITON kokous klo 14:30, syyskokous sekä kevätkokous
- HAMMASLABORATORIOLIITON vuosikokous 16:00.

Kultakin järjestöltä tarkempaa osallistumistietoa sekä kokousmateriaalia toimitetaan kunkin järjestön oman jäsenpostin ohessa. Aikataulu ym. muutoksia saattaa vielä tulla, riippuen yhteiskunnan asettamien rajoitustoimien laajuudesta.
Kokouksiin pyritään järjestämään myös etäosallistumismahdollisuus.

Päästäisiinkö tänä vuonna päiväjärjestykseen - tai edes normaaliin?

Vuosi 2020 on nyt lusittu. Monessakin mielessä liiankin sananmukaisesti. Virussopan vaikutukset muistetaan pitkään, toivottavasti alkanut vuosi ei todellakaan ole edelliselle vuodelle veli - kuten sananlaskussa, vai miten se meni.

Tälle vuodelle on paljon odotuksia, osa mieluisia - osa ei niinkään. Valitettavasti emme vieläkään ole saaneet viranomaisilta selkeää tulkintaa toukokuussa voimaan astuvan EU -asetuksen soveltamismenettelyistä. Tähän lehteen on koottu olennaisimmat asiat ohjeistukseksi hammaslaboratorioille. Toukokuun HT -lehteen tulee tarkempaa ohjeistusta - toivottavasti höystettynä myös viranomaisen näkemyksellä. Tässä yhteydessä voidaan jo todeta, että esim. varsinaista laadunhallintajärjestelmää ei edellytetä. Tulemme myös kertomaan perusteet ja edellytykset asianmukaiselle menettelylle, mikäli kohdalle sattuu Fimean tarkastus / auditointi. Tässäkin asiassa viranomaisen pitäisi noudattaa säädöksiä, jotka koskevat tarkastusmenettelyä - tämä ei ole aina käytännössä toteutunut.

Viruskeiton vaikutuksia hammaslaboratorioille saatiin Tilastokeskuksen avulla hieman selvitetyksi, tästäkin lisää tämän lehden sivuilla. Seuraavaan lehteen rakennamme hieman tarkempaa ajankuvaa vaikutuksista koko hammastekniseen kenttään. Tarkempaa laskelmaa emme valitettavasti ehtineet koota vielä tähän lehteen, mutta toukokuun HT -lehteen niitä saadaan. Lähes 40 % hammasteknisellä alalla olevasta työvoimasta on ollut lomautusten kohteena, tämä vaikuttaa luonnollisesti tarvikeostojen määrään, kuljetusliikkeisiin jne. Näitä laskelmia siis toukokuun lehteen luvassa.

Oletusarvona on, että virussopan laantumisen myötä työtilanne suunterveydenhuollossakin vakiintuisi lähelle normaalia. Hoitovelkaa on syntynyt määrä, jonka suuruutta on vaikea arvioida. Odotettavissa on melkoinen määrä valmistettavia hammasteknisiä laitteita, kun hoitovelkaa päästää lopulta purkamaan. Siihen asti tsemppiä kaikille hampaantekijöille - takakaarre kai häämöttää jo.

Hammasteknikkolehden toimitus toivottaa kaikille todellakin parempaa vuotta 2021

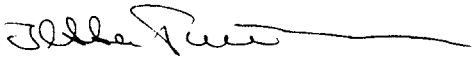

Ilkka Tuominen
puheenjohtaja SHtS ry

HAMMASTEKNIKKO

Julkaisija: Suomen Hammasteknikkoseura ry • 76. vuosikerta • No 1/2021 • ISSN 0780-7783

vt. Päätoimittaja:
Ilkka Tuominen
Puh: 040 540 4880
Toimituksen osoite:
Mannerheimintie 52 A1
00250 Helsinki
shts@hammasteknikko.fi
www.hammasteknikko.fi
Puh: 09-278 7850
Fax: 09- 436 2131
Paino: Painotalo Plus Digital Oy

Laskutusasiat:
Juha Pentikäinen
Puh: 050-413 6199
Taitto: Eero Mattila
Puh. 0400-790 889
Toimituskunta:
Kirsi Raunio, SHtS
Tapio Jokela, SHtS
Henry Salmelainen, HlabL
Teppo Kariluoto, EHTL

SHtS ry:n Hallitus
Puheenjohtaja:
Ilkka Tuominen, Helsinki
Jäsenet:
Teppo Kariluoto, varapj.
Kirsi Raunio, Seinäjoki
Heidi Koskela, Rauma
Tapio Jokela, Helsinki
Varajäsenet:
Teemu Oinio, Helsinki
Jukka Salonen, Kerava

Hammasteknikko on Suomen Hammasteknikkoseura ry:n jäsenlehti, joka jaetaan jäsenille jäsenmaksua vastaan. Lehden artikkelit ovat valistusaineistona vapaasti lainattavissa. Lähde mainittava.

Sisältö:

Pääkirjoitus 3
Ilkka Tuominen

Hammasalan yhdistysten syyskokoukset on siirretty vuoden 2021 puolelle 2
HTM, EHT Ilkka Tuominen

Hammaslaboranttien oppisopimuskoulutus oppilaitoksessa. 4
EHT Jarmo Niskanen

Opintopolku hammaslaborantiksi työpaikkakouluttajan kokemukset 6
EHT Heli Voutilainen

Oppisopimusopiskelijan kokemuksia.....7
HLB Jenna Henttinen

Kansainvälisen implanttijärjestön jäsenyys teknikoille 8
Rosita Kantola, Jenny Hjerppe

Miten korona kohteli hammaslaboratorioiden henkilöiden työllisyyttä 10
HTM, EHT Ilkka Tuominen

VITA LUMEX AC - yksilöllisesti valmistetut keraamiset hammaslaminaatit..... 12
HTM *Marcio Breda*
käännös: Teemu Visuri

Hammasteknikko 2/2021 ilmestyy viikolla 20.

aineisto toimitukseen 30.04. mennessä

Hammaslaborantiksi oppisopimuksella

Oletko rekrytoimassa uutta työntekijää?

Hammastekniikan oppisopimuskoulutus tarjoaa ajantasaisen ja kustannustehokkaan mahdollisuuden kehittää uutta osaamista yrityksesi tarpeisiin.

Stadin AO on pitkään järjestänyt hammastekniikan perustutkinnon oppisopimuskoulutusta. Opiskelijalle suunnitellaan henkilökohtainen opiskelupolku, jossa huomioidaan työpaikan mahdollisuudet ja toiveet.

Kenelle

Hammaslaborantin oppisopimuskoulutus soveltuu henkilölle, joka työskentelee hammaslaboratoriossa ilman alan tutkintoa tai on siirtymässä hammaslaborantin työtehtäviin. Oppisopimus voidaan solmia, kun työsopimuksessa on min. 25 työtuntia viikossa.

Toteutus

Koulutus sisältää ohjattua verkko-opiskelua, lähiopetusta n. 10-12 viikkoa sekä tavoitteellista työelämässä oppimista. Opiskelijalle nimetään työpaikkaohjaaja, joka tukee oppimistavoitteiden saavuttamisessa. Osaaminen osoitetaan näytöissä, jotka järjestetään joko Stadin AO:s-sa tai työpaikalla.

Aikataulu

Opiskelijalle tehdään henkilökohtainen osaamisen kehittämisen suunnitelma, jossa otetaan huomioon mm. työssä hankittu osaaminen ja aiemmat opinnot. Opinnot voi aloittaa joustavasti yksilöllisen opintosuunnitelman mukaisesti. Keskimääräinen opiskeluaika on 1,5–2,5 vuotta. Seuraava uusien opiskelijoiden lähiopetusjakso toteutetaan alkusyksyllä 2021.

INFOTEKSTI

- Oppisopimuksella hankitaan ja vahvistetaan osaamista ammattia opiskelevalle, rekrytoitavalle tai jo työssä olevalle henkilölle.
- Suunnitellaan aina yhdessä työantajan kanssa.
- Henkilöstä tulee työntekijä.
- Sopii kaikenikäisille
- Perustuu määräaikaiseen työsopimukseen, jossa opiskelija työskentelee keskimäärin vähintään 25h/viikko.
- Opiskelijalle maksetaan TESin mukaista palkkaa.
- Oppilaitoksen lähiopetusjaksolla tai esimerkiksi verkkoympäristössä tapahtuva opiskelu sisältyy työaikaan. Työnantaja saa päättää, maksaako hän oppisopimusopiskelijalle palkkaa oppilaitoksen lähiopetusjaksolla/verkkoympäristössä tapahtuvan opiskelun ajalta. Mikäli opiskelijalle ei makseta palkkaa tältä ajalta, opiskelija on silloin oikeutettu opintososiaalisiin etuuksiin.
- Työnantajalle voidaan maksaa oppisopimuksesta erikseen sovittavaa koulutuskorvausta.
- Jos oppisopimuskoulutettava on työtön, työnantaja voi hakea palkkatukea TE-toimistosta. Palkkatuki on yleensä 30% palkkakustannuksista.
- Oppisopimus voidaan sopia koko tutkinnon suorittamisen ajaksi tai esim. vain yhden tutkinnon osan suorittamisen ajaksi.

LISÄTIEDOT:
Stadin AO:n oppisopimuspalvelut, koulutustarkastaja Tuula Rautiainen, puh. 0406275714 (Uudenmaan alue) tai oman alueen oppisopimustoimisto.

Stadin AO, asiakkuusvastaava Arja Wahlberg-Jauho, puh. 0503764895

Hammaslaboranttien oppisopimuskoulutus oppilaitoksessa

Stadin ammatti- ja aikuisopiston tarjoaa ainoana oppilaitoksena hammastekniikan perustutkinnon eli hammaslaborantin oppisopimuskoulutusta. Aiemmin ns. oppisopimusryhmiä aloitettiin vain kahden vuoden välein. Tämä oli tietysti ikävä opiskelijalle ja työnantajalle, jos ryhmän aloitukseen ei päässyt/mahtunut mukaan ja seuraavan ryhmän aloitusta joutui odottamaan kaksi vuotta. Tänä päivänä ryhmiä pyritään aloittamaan joka vuosi, riippuen kysynnästä ja aloittavien opiskelijoiden määrästä. Oppisopimuskoulutuksessa oppilaitos ei millään tavalla valitse opiskelijoita, vaan kun työnantaja on löytänyt sopivan henkilön koulutettavakseen, niin oppisopimus voidaan silloin aloittaa. Työkokeilu tai vastaava järjestely on osoittautunut hyväksi tavaksi sekä oppisopimukseen haluavalle henkilölle tutustua alaan että työnantajalle tutustua henkilöön ja testata hänen soveltuvuutta hammaslaboratoriotyöhön.

Oppisopimuskoulutuksessa n. 80 % opiskelusta tapahtuu työpaikalla ja n. 20 % oppilaitoksessa. Yleisin oppisopimuskoulutuksen kesto on kaksi vuotta ja tänä aikana oppilaitoksessa pidetään ammattiaineista kahdeksan lähiopetusjaksoa; yhden lähiopetusjakson pituus on n. kaksi viikkoa. Lähiopetusjaksojen aikana käydään läpi käsiteltävien aiheiden teoriaa sekä tehdään käytännön harjoitteita. Lähiopetusjaksojen ideana on, että aina kun koulutuksessa edetään uuteen aiheeseen, opiskelija pystyy lähiopetusjakson aikana tekemään ensimmäisen käytännön harjoitteen/harjoitustyön koulun tiloissa, yhdistämään läpikäytyä teoriaa käytännön työhön. Tämän jälkeen opiskelijan on helpompi ryhtyä tekemään uuden aiheen harjoitteita työpaikalla, kun on jo hieman ymmärrystä uusista materiaaleista ja työvaiheista yms.

Lähiopetusjaksojen lähtökohtana on, että opiskelija osallistuu ainoastaan niille osioille, joista hänen tarvitsee hankkia osaamista. Joten oppisopimusopiskelijan opintopolku voi olla nopeampikin kuin em. kaksi vuotta. Työnantaja saa antaa oppisopimuskoulutettavalle koulutusta ja lisävastuuta uusista asioista nopeammin kuin koulutussuunnitelman laskennallinen kesto on. Tällöin oppisopimusopiskelijan ei tarvitse osallistua sellaisille lähiopetusjaksoille kokonaan, jos hän jo tekee käsiteltävien asioiden parissa käytännön töitä. Opiskelija voi tulla koululle esim. vain teoriaosuudelle ja palata sen jälkeen työpaikalle jatkamaan töiden tekoa.

Oppisopimusopiskelija osoittaa hankkimansa osaamisensa näytöissä, aivan kuten muutkin ammatilliset opiskelijat. Näytöt pidetään pääsääntöisesti oppilaitoksessa, jossa tehdään tutkinnon osittain hammastekninen näyttötyö. Näyttötyöt arvioidaan opettajan ja työelämäedustajan toimesta. Oppilaitoksessa pidettäviä näyttötilaisuuksia on normaalin opintoajan eli kahden vuoden aikana kolme kappaletta. Jos opiskelija on saanut/hankkinut osaamista uusista asioista nopeammin kuin koulutussuunnitelmassa, niin toki näyttömahdollisuus järjestetään mahdollisimman joustavasti.

Oppisopimuksen solmimisessa sekä muissa oppisopimukseen liittyvissä käytännön asioissa auttaa oman paikkakunnan oppisopimustoimisto. Yleisistä tiedusteluista hammaslaboranttien oppisopimuksesta, oppilaitoksen lähiopetusjaksoista, opiskelijan henkilökohtaisesta opintopolusta ja näyttötilaisuuksista voi olla suoraan yhteydessä oppilaitokseen eli vaikkapa minuun! ☺

Jarno Niskanen
Erikoishammasteknikko, hammastekniikan opettaja
Stadin ammatti- ja aikuisopisto
jarno.niskanen@edu.hel.fi
09 310 80120/040 662 5839

Opintopolku hammaslaborantiksi työpaikkakouluttajan kokemukset

Opiskelijan ottaminen työpaikalle voi tuntua kaiken kiireen keskellä työläältä ja aikaa vievältä. On kuitenkin hyvä ajatella asiaa pidemmällä aikavälillä ja pohtia, kuinka tästä motivoituneesta ja innokkaasta opiskelijasta voisi saada erinomaisen työntekijän omaan tiimiin.

Alamme erikoislaatuisuuden takia on vaikea löytää työntekijöitä muualle kuin pääkaupunkiseudulle, joten hyvänä vaihtoehtona on kouluttaa omiin tarpeisiin sopiva henkilö. Opiskelijan vahvuuksia ja mielenkiinnon kohteita kartoittamalla ja suuntaamalla nämä sopivaan työtehtävään, saadaan erittäin motivoitunut työntekijä. Kannattaa muistaa, että monesti uuteen työpaikkaan tullessaan kokeneellakin hammasalan ammattilaisella voi mennä oma aikansa tottua uusiin työtapoihin ja laitteisiin.

Työnantajan on hyvä tiedostaa vastuunsa opetuksesta, jota opiskelijan on saatava päästäkseen opinnoissaan eteenpäin.

Opiskelijan työtehtävät on hyvä suhteuttaa taitojen mukaan - aina ei voi antaa oikeaa työtä tehtäväksi jos osaaminen ei vielä riitä siitä suoriutumiseen. Tällöin voidaan antaa opiskelijan tehdä työ valvotusti vaihe vaiheelta tai antaa harjoitteluun keksitty työ. Toki on tehtävä myös tuottavaa työtä jotta oppisopimukseen palkattu henkilö on hyödyllinen yritykselle. Näin ollen osan päivästä voidaan antaa ns. helpompia töitä tehtäväksi. Opiskelijalle ja työnantajalle on molemmille mieluisempaa jos edetään taitojen mukaan kannustaen uuden oppimiseen.

Uusilla tulijoilla saattaa olla virheellisiä ajatuksia millainen työ on kyseessä, koska alamme on niin ”piilossa". Ennen oppisopimuksen aloittamista ideaalisinta olisi, että henkilöllä olisi jonkinlainen kosketus siihen millaista työ tulee olemaan. Apuna tähän työnhakija voi aloittaa työkokeilulla, jolla saa selvitettyä itselleen onko ala mieluinen. Hakijalle tulee myös tehdä selväksi millaisesta alasta on kyse ja mitä alalla työskentelevältä tullaan vaatimaan. Miksipä ei voisi ottaa potentiaalista hakijaa pariksi päiväksi seuraamaan millaista juuri teidän labrassa on?

Työpaikkaohjaajan näkökulmasta oppisopimuskoulutus toimi hyvin meidän kohdallamme. Oli ilo seurata opiskelijan onnistumisia ja oivalluksia. Palkintona panostuksesta koulutukseen saimme motivoituneen ja erinomaisen työntekijän labraamme.

◆ Heli Voutilainen
Erikoishammasteknikko
Hammaslaboratorio Mainion toiminnanjohtaja

Oppisopimusopiskelijan kokemuksia

Kävin peruskoulun jälkeen matkailualan koulutuksen, mutta tajusin, että se ei ollut minun juttuni. Sosiaali- ja terveysala veti puoleensa, sillä haluan auttaa muita. Aloin itse tutkimaan ja etsimään eri ala vaihtoehtoja ja kiinnostuin paljon hammastekniikasta. Ajattelin sopivani alalle huolellisuuteni ja tarkkuuteni takia. Valintaan vaikutti toki myös alan työllisyystilanne.

Niinpä hain hammasteknikkokouluun mutta en päässyt sisään. Kyselin myös kaikki Jyväskylän hammaslaboratoriot läpi, josko he ottaisivat minut työkokeiluun. Halusin kokeilla työn sopivuutta ja mielekkyyttä ennen alalle hakeutumista.

Kukaan ei ottanut minua. Hain myös kouluun uudestaan, eikä taaskaan tärpännyt.

Jatkoin sitkeästi työkokeilupaikan etsimistä ja vihdoin minut otettiin kokeiluun.

Pidin kovasti työstä ja halusin alalle. Työkokeiluni jälkeen sama laboratorio otti minut oppisopimuksella töihin.

Koin oppisopimuksen olevan minulle hyvä tapa opiskella uutta, sillä opin parhaiten tekemällä itse työtä. Koulutus kesti noin kaksi vuotta ja siinä ajassa koululla opiskelua oli noin kahdeksan kahden viikon jaksoa sekä näytöt.

Koulussa oppi alan perusteet, joista sai hyvät lähtökohdat työelämään. Aikataulu tuntui välillä tiukalta uusia asioita harjoitellessa. Valinnaisissa opinnoissa vaihtoehtoina oli oikomiskojeet tai kruunut, joista olisin halunnut käydä molemmat kurssit. Työpaikalla sain täydentävän opin työtehtäviin ja tietysti edelleen opin lisää, sillä vuosien karttuessa tulee hyväksi tekijäksi.

Lähiopetusjaksojen aikana piti majoittua Helsingissä mikä tuotti joskus hankaluuksia, sillä majoitus piti hankkia ja maksaa itse.

Odotukseni alasta täsmäsivät aika lailla, sillä olinhan tutkinut alaa jo paljon. Tosin luulin, että heti valmistuttuani osaisin kaiken, mikä ei tällä alalla pidä paikkaansa.

Tässä työssä oppii koko ajan lisää ja eri tapoja tehdä työtä on monia.

Työssäni saan iloa tyytyväisistä asiakkaista ja oman kädenjälkeni näkemisestä. Tykkään tehdä pikkutarkkaa näpräystä ja työtä käsillä, ja vapaa-ajalla harrastankin vanhojen huonekalujen kunnostusta. Työssäni nautin kun saan työskennellä ns. monta rautaa tulessa.

Muun muassa nämä tekijät vaikuttivat siihen, että kiinnostuin hammastekniikasta. Lopulta vuosien alasta haaveilun jälkeen olen valmistunut hammaslaborantiksi ja työskentelen unelma-ammatissani. Kenties tulevaisuudessa jatko-opiskelen vielä hammasteknikoksi.

Haluan kannustaa hammaslaboratorioita ottamaan innokkaita ja motivoituneita työkokeiluun, itselleni kun paikan löytäminen tuotti hankaluuksia. Työkokeilun kautta voi löytää yritykselle hyvän ja sopivan työntekijän. Myös työkokeiluun haluava pystyy näkemään, onko hänestä alalle. Lyhyessä ajassa näkee kestääkö alan painetta.

◆ Jenna Henttinen
Hammaslaborantti

HAMMASLABORATORION TOIMIHENKILÖT ry

Ammattiliitto Pro

JÄSENYYS JA JÄSENEDUT
(09) 1727 3440 ma-pe klo 9-15

Tes-asiamies / Työsuhdeasiat
Ammattiliitto Pro
PL 183, 00181 HKI

Sopimusalavastaava
Rainer Heino
+358 50 590 9935
+358 9 172 73768
rainer.heino@proliitto.fi

Puheenjohtaja
Janne Kuuva

Sihteeri/Taloudenhoitaja
Paula Näveri
gsm 050 320 0901
email paula.naveri@luukku.com

Kansainvälisen implanttijärjestön jäsenyys hammasteknikoille

ITI, International Team for Implantology, on kansainvälinen yhdistys implanttien kanssa työskenteleville. ITI:n päätavoitteena on jakaa tietoa implantologiasta ja ylläpitää tasokasta implanttihoitoa.
ITI tarjoaa korkealaatuista koulutusta kansainvälisissä kongresseissa, kansallisten jaostojen tapahtumissa ja paikallisten Study Clubien kautta.

Jäseniä on maailmassa noin 18 000, josta suomalaisia on 100-140. Suomen ITI jaos on toiminut jo 11 vuotta ja viettää tämän vuoden koulutuspäivän, ”Education Day:n” yhteydessä ”10 + 1”- synttärijuhlia. Jäsenetuihin kuuluu vuotuinen koulutuspäivä, 3-4 Study Club-tapaamista vuodessa sekä webinaari-muotoinen Joint Study Club. Yhteisissä tapahtumissa päivitetään ajankohtaisten ammatillisten tietojen lisäksi kuulumisia kollegoiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa sekä nautitaan hyvästä seurasta ja innostavasta ilmapiiristä (heti kun se on pandemiatilanne huomioon ottaen mahdollista).

Lisäksi jäsenillä on paljon mahdollisuuksia itseopiskeluun www.iti.org-sivustolla: luentoja, potilastapauksia, hoitokokonaisuuksia, itsearviointitestejä ja kirjallisuutta. ITI Treatment Guide- kirjasarja on korkealaatuinen ja hyvin suosittu. Kirjat löytyivät digitaalisessa muodoissa sivuston kautta.

Suomen ITI-jaoksessa on tällä hetkellä jäseninä sekä hammaslääkäreitä että hammasteknikkoja. 10-vuotispäivän kunniaksi jaos päätti laskea hammasteknikkojen jäsenmaksua, joka on nyt vuodesta 2021 alkaen 175 euroa.

Seuraava Joint Study Club -webinaari pidetään Zoomissa 9.6 ja se on siis avoin kaikille jäsenille. Tämän kevään Joint Study Club:in teemana on ”Back to Basics. Menetelmät muuttuvat -perusasiat eivät. Kokemuksia viideltä vuosikymmeneltä”. Luennoitsijana ovat HT **Jukka Wichmann** ja EHL **Marjatta Jokela-Hietamäki**. Aihe on erityisen sopiva hammasteknikoille.

Tervetuloa mukaan iloiseen ja aktiiviseen ITI-porukkaamme!

Jäseneksi ilmoittaudutaan maksamalla jäsenmaksu www.iti.org-sivuston ”membership” otsikon alla.

◆ **Rosita Kantola**
Suomen ITI-jaoksen pj.
◆ **Jenni Hjerppe**
Suomen ITI-jaoksen koulutusvastaava

Kuvassa Rosita Kantola ja Jenni Hjerppe tutustumassa ITI:n pääkonttoriin Baselissa, Sveitsissä.

SEURAA LINKKIEN ALTA LÖYTYVÄÄ TIETOA >>www.erikoishammasteknikkoliitto.fi

EHT-liitto kokoustaa lauantaina 27.3.2021

Erikoishammasteknikkoliiton syys- ja kevätkokoukset pidetään 27.3.2021 klo 14:30.

- **Tarkempaa osallistumistietoa sekä kokousmateriaalia toimitetaan jäsenpostissa.**
- **Aikataulu ym. muutoksia saattaa vielä tulla, riippuen yhteiskunnan asettamien rajoitustoimien laajuudesta.**
- **Kokouksiin pyritään saamaan myös etäosallistumismahdollisuus.**

EHT- LIITON TIEDOTE – KORONA COVID-19:STA

TIETO ELÄÄ JATKUVASTI - NYT ON VAAN VÄHÄN PAKKO ETSIÄ TIETO NETISTÄ!
Korona uutisointeja on julkaistu mediassa valtavasti.
Valitettavasti kaikkia hyödyttävää ja kaikenkattavaa EHT:n lyhytohjetta ei ole mahdollista tehdä.
Suurta materiaalin määrää ei ole mielekästä julkaista lehdessä tai jäsenkirjeessä.

Erikoishammasteknikkoliitto yrittää suodattaa ja tuoda esille tietotulvasta vain olennaisimmat tietolähteet, jotka johtavat ajantasaisen tiedon lähteelle.
Netissä olevaa tiedotetta sekä linkkejä päivitetään aina kun uutta tietoa on jaettavaksi.
Tämän avulla ammatinharjoittajan on mahdollista löytää omalle toiminnalleen sovellettavaa tietoa ja tukea.

LINKEISTÄ LÖYTYY MM.:

- **Valtiokonttori : Webinaari 16.12.2020 : Näin haet kustannustukea**
- **Valtiokonttori : Yritysten kustannustuki (toinen hakukierros)**
- **SY : Tietoiskuja Kustannustuki II:sta verkossa**
- **Sosiaali- ja terveysministeriö:**
  Käytännön ohjeita suun terveydenhuollon toimijoille - Varautuminen koronavirukseen
- **THL:n** koronavirustiedotteita sekä toimintaohje epäillessä korona virustartuntaa
- **Suomen Yrittäjät:** Mistä haen yrittäjän tukea? - Kaikki koronasta yrittäjälle
- **Työ- ja elinkeinoministeriö:** Yrittäjien oikeudesta työttömyysturvaan
- **Työterveyslaitos:** Ohje suunterveydenhuoltoon,
  Ohjeita työnantajalle koronavirukseen varautumiseen, Ohjeita työntekijöille
- **Omaolo-palvelu:** Epäiletkö tartuntaa – Tee kysely!

ERIKOISHAMMASTEKNIKKOLIITTO RY
Mannerheimintie 52 A 1
00250 Helsinki
Puh. 050 - 4366 640
puheenjohtaja@ehtl.fi
www.erikoishammasteknikkoliitto.fi

JÄSENPALVELUTUOTTEET
ANNE PENTIKÄINEN VASTAANOTTAA
JA POSTITTAA TILAUKSET.
NUMEROSTA 050-406 8853.
myös SÄHKÖPOSTILLA: sihteeri@ehtl.fi

Miten korona kohteli hammaslaboratorioiden henkilöstön työllisyystilannetta

Hammasteknikoiden ja hammaslaboranttien työllistyvyys on aihe, josta usein herää keskustelua. Tämän artikkelin tarkoituksena on antaa valaistusta tähän asiaan. Nämä työllistyvyyttä koskevat asiat vaikuttavat olennaisesti esim. koulutuksen osalla, kun tehdään päätöksiä koulutukseen otettavien hammasteknikoiden tai hammaslaboranttien lukumäärän osalta. Pääosin on työllistyvyys ja siitä käytävä keskustelu pohjautunut ns. mutu-tuntumaan. Tässä artikkelissa tarkastelemme Työ ja elinkeinoministeriön tilastoja työnhakijoista, joka on ehkä yksi parhaista mittareista arvioitaessa mm. koulutusmäärän tarvetta ja ylipäänsä työllistyvyyttä alallamme.

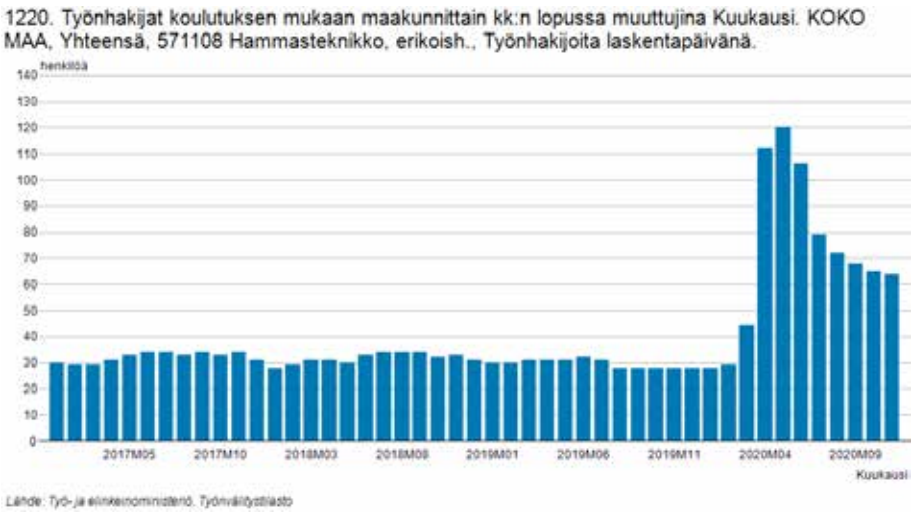

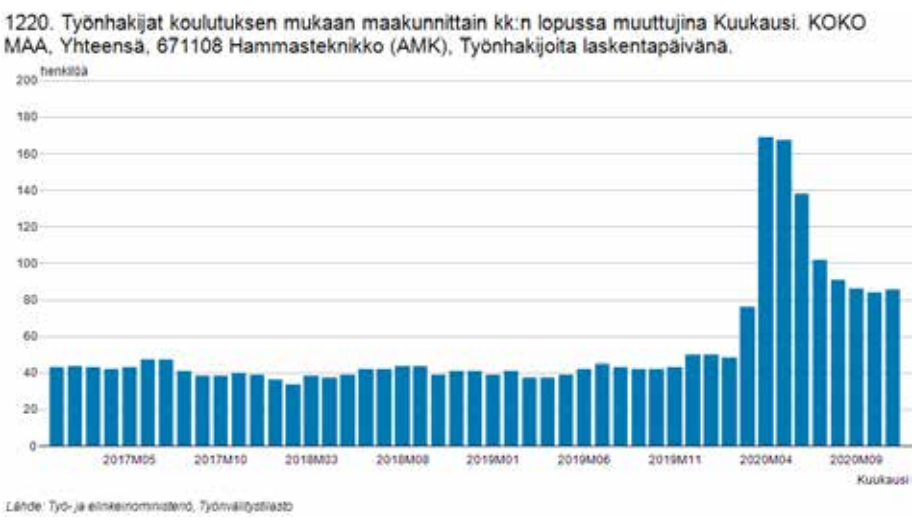

Tilastokeskuksen tilastoissa hammasteknikoiden tilastointi on jaettu kahteen ryhmään, AMK aikana valmistuneisiin sekä ennen AMK aikaa valmistuneisiin hammasteknikoihin ja erikoishammasteknikoihin. Hammaslaboranttien osalla tällaista jaottelua ei ole. Tässä tarkastelussa työnhakijoiden kokonaismäärä on pitkään ollut hammasteknikoiden osalta koko valtakunnassa noin 70 työnhakijaa/kuukausi vuodesta 2017. Merkittävä poikkeama on korona kevään kohdalla, jolloin kokonaismäärä nousi noin 340 työnhakijaan. Tilastojen perusteella noin 270 työsuhteessa olevaa hammasteknikkoa on jouduttu lomauttamaan. Hammaslaboranttien osalla vakiintunut työnhakijoiden lukumäärä valtakunnallisesti on noin 80 henkilöä ja korona keväällä hakijoiden määrä nousi noin 180 työnhakijaan. Hammaslaboratorioissa työskentelevien osalta koronan aikaansaama hammasteknisten töiden väheneminen sai aikaan noin 400 hengen lomautukset. Lähes 50 % koko alalla työskentelevästä työvoimasta oli lomautettuna keväällä 2020.

Tässä yhteydessä on syytä tiedostaa, että arvioiden mukaan noin puolet alalla toimivista hammasteknikoista on työsuhteessa ja toinen puoli omaa yrittäjän roolin. Hammaslaboranttien osalta ei ole tarkkaa tietoa kuinka monta hammaslaboranttia hammaslaboratorioissa kaikkiaan työskentelee. Laillistettuja hammasteknikoita on Valviran rekisterissä noin 980 henkilöä, joista noin 750 - 800 henkilöä toimii hampaiden valmistuksessa aktiivisesti.

Tilanne työllistymisen osalta ei valitettavasti ole täysin palannut

ennalleen vuoden 2020 loppuun mennessä. Vuoden 2020 lopulla on työnhakijoina edelleen noin 130 hammasteknikkoa kun ns. vakiintunut lukumäärä on ollut noin 70 henkilöä. Hammaslaboranttien osalla työnhakijoiden määrä marraskuussa 2020 oli noin 130 henkilöä, joka on noin 50 henkilöä aiempaa keskiarvoa suurempi. Oletettavasti osa yrittäjäroolinkin omaavista on ollut keväällä ns. työttömänä työnhakijana, kun yhteiskunnan poikkeustilan aikana olevat säädökset mahdollistivat yrittäjällekin peruspäivärahan koronan aikaansaaman totaalisen töiden loppumisen takia.

Miten koulutuksen siirtyminen Helsingistä Turkuun näkyy tilastoissa

Tilastokeskuksen tietojen perusteella voidaan todeta, että vielä vuonna 2015 Varsinais-Suomen alueella ei ollut yhtään AMK aikana valmistunutta hammasteknikkoa työnhakijana. Vuonna 2016 työnhakijoita oli 5 AMK hammasteknikkoa, seuraavina vuosina työnhakijoina oli 6 - 8 AMK hammasteknikkoa kuukaudessa - kunnes korona-aika alkoi. Helsingin alueella AMK työnhakijoiden määrä on ollut melko vakio noin 20 -30 henkilöä ja muita kuin AMK valmistuneita työnhakijoita noin 15, mutta loppuvuodesta 2017 työnhakijoiden lukumäärä putosi hieman - noin 15 -25 AMK hammasteknikkoon / kuukausi. Tilastoista on selkeästi tulkittavissa, että koulutuksen siirryttyä Turkuun on myös työtä hakevien AMK hammasteknikkojen osalta tapahtunut siirtymistä Helsingistä Turun suuntaan.

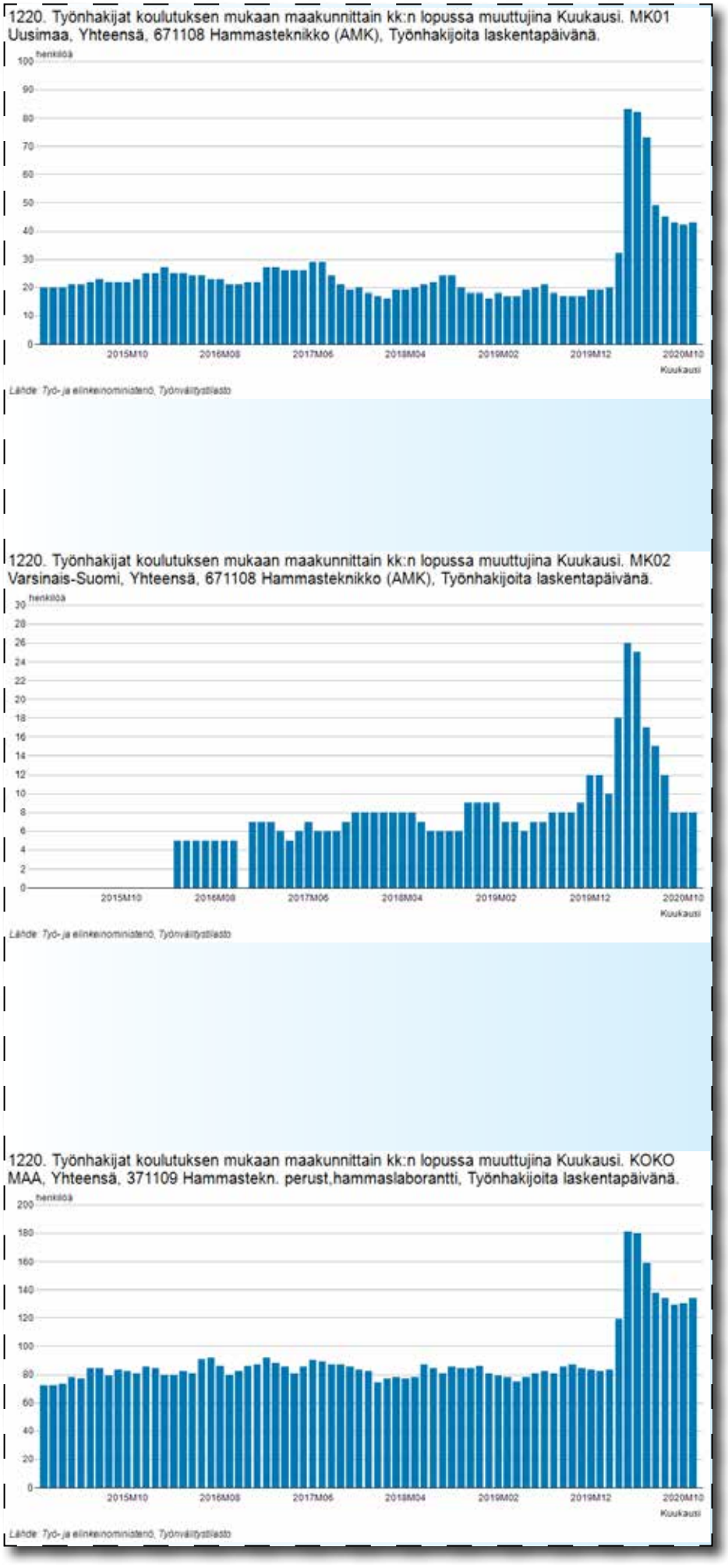

◆ HTM, EHT Ilkka Tuominen

VITA LUMEX AC - yksilöllisesti valmistetut keraamiset hammaslaminaatit, kun tilaa on rajoitetusti

Kun laminaatteja käytetään hampaiden ulkonäön korjaamiseen, hammaskudoksen suojeleminen on ensisijaisen tärkeää. Näissä tapauksissa potilaita hoidetaan usein yksilöllisillä, käsin kerrostetuilla laminaateilla. Hammasteknikon haasteena on valmistaa laminaatit heijastamaan hampaiden luonnollisia sävyjä, kun tilaa on rajoitetusti ja laminaateista joudutaan tekemään hyvin ohuet. Tätä varten tarvitaan keraamia, jolla on hyvä luminesenssi, kuten uusi VITA LUMEX AC, joka heijastaa luontevasti valoa, vaikka laminaatti olisi hyvin ohut. Lisäksi laminaattikeraamian tulee olla riittävän kestävää, jotta sitä voidaan käsin työstää turvallisesti laboratoriossa, sekä vastaanotolla sementoinnin aikana. Seuraavassa potilastapauksessa hammasteknikkomestari Marcio Breda ja hammaslääketieteen tohtori Estefânia Donato (molemmat Vitória, Espírito Santo, Brasilia) kertovat, kuinka potilaalle tehtiin esteettisesti käsin kerrostetut keraamiset laminaatit, jotka on valmistettu leusiittivahvisteisesta lasikeraamiasta VITA LUMEX AC (VITA Zahnfabrik, Bad Säckingen, Saksa).

Potilastapaus

35-vuotias potilas tuli hammaslääkärin vastaanotolle, koska hän ei ollut tyytyväinen yläetuhampaidensa ulkonäköön. Kliinisessä tutkimuksessa löytyi inkisaalikärkien epätasaisuutta ja muotojen poikkeavuutta. Hammaskaari ja ienlinja eivät olleet sopusoinnussa. Hampaiden pituus-leveys-suhde ei ollut myöskään oikea. Aiemmat paikkaukset oli tehty elottomalla paikka-aineella ja hampaat d.11 ja d.12 olivat värjäytyneet. Potilas halusi tasaisen hammaskaaren, yhtenäistää hampaiden väriä ja yläleuan yksilöllisen, ikäänsä vastaavan ulkonäön. Korjaukseen valittiin käytettäväksi VITA LUMEX AC - keraamiasta kerrostetut yksilölliset laminaatit.

Suunnittelu ja valmistelu

Suunnittelumallille tehtiin diagnostinen vahaus, jotta lopputuloksesta voitiin keskustella potilaan kanssa paremmin. Muutaman pienen muutoksen jälkeen suunnitteluvahauksesta otettiin silikonijäljennös, jonka avulla suunnitelma (mock-up) voitiin siirtää suuhun käyttämällä väliaikaista komposiittia. Potilas ja hammaslääkäri olivat tyytyväisiä suun-

Kuva 1: ALKUTILANNE: Väliaikainen silta tehtynä silikonijäljennöksellä.

Kuva 2: Työmallin tekeminen

nitelman ulkonäköön suussa. Hampaan sävyksi valittiin A1 VITA A1-D4 classical värikartasta. Yläleuka paikallispuudutettiin hampaiden d.13 – d.23 laminaattihiontojen ja d.11 – d.12 ienrajan leikkauksen ajaksi. Tämän jälkeen ylä- ja alaleuka jäljennettiin ja valmistettiin väliaikainen silta suoraan suussa silikonimallin avulla. Lopullinen työmalli valmistettiin laboratoriossa tulenkestävästä massasta, joka sitten kiinnitettiin artikulaattoriin vastaamaan todellista tilannetta suussa.

Valon luonnollinen heijastuminen

Laminaattien perusväri muotoiltiin aluksi tulenkestäviin massapilareihin VITA LUMEX AC - dentiini A1 sävyllä, jonka jälkeen lisättiin TRANSLUCENT smokywhite - sävyä. Sinertävää valo efektiä saatiin käyttämällä reunoilla TRANSLUCENT waterdrop – sävyä. Mamelonien anatomiaa jäljiteltiin MAMELON – sahram sävyllä. Kaikkien kuuden laminaatin lopullinen muoto ja pinta tehtiin sinertävän läpikuultavalla ENAMEL – light sävyllä, jotta valon heijastuminen ja kiilteen väri saatiin mahdollisimman luonnollisen näköiseksi. Keraamian erinomainen viskositeetti helpotti käsittelyä ja muotoilua koko kerrostamisprosessin ajan. Keraamia piti erittäin hyvin muotonsa ennen polttoa, vaikka kerrostettiin ohuita rakenteita, tämä johtui keraamisten hiukkasten koosta ja muodoista (mikroserraatio). Lisäksi keraamian polton jälkeen laminaattien muodot ja ohuet reunat olivat pysyneet muuttumattomina. Lopuksi laminaatit muotoiltiin timanteilla ja kiillotuslaikoilla luonnollisen muodon, kiillon ja lopputuloksen saamiseksi.

Värien luonnollinen kirjo lopputuloksessa

Koesovituksen aikana potilas oli jo innostunut näkemästään, mikä mahdollisti työn loppuun saattamisen. Kofferdamin käytön, hammaspintojen sidostamisen (full-adhesive), sekä laminaattien fluorivetyhappo etsauksen, että silanoinnin jälkeen voitiin laminaatit sementoida pai-

Kuva 3: Tulenkestävät massapilarit tehtiin käyttämällä työmallia.

Kuva 4: Viimeistelty työmalli oli valmis laminaattien valmistukseen.

Kuva 5: Kuuden laminaatin lopullinen muotoilu tehtiin ENAMEL - light sävyllä.

Kuva 6: Värikkyys ja läpikuultavuus olivat harmonisesti tasapainossa.

Kuva 7: Kuuden laminaatin luonnollinen ulkonäkö näkyi jo työmallilla.

Kuva 9: LOPPUTULOS: Kaunis hymy saatiin helposti esiin.

koilleen käyttämällä komposiittisementtiä. Käyttämällä VITA LUMEX AC – leusiittivahvisteista lasikeraamia, potilaalle saatiin yksilölliset keraamiset laminaatit, joissa oli erinomainen valodynamiikka ja luonnolliset värisävyt.

◆ Hammasteknikkomestari
Marcio Breda,
Vitória, Espírito Santo, Brasilia

◆ **Lisätietoja:**
VITA LUMEX AC keraamista:
Teemu Visuri 0400 585806
t.visuri@vita-zahnfabrik.com

Laitelainsäädännön vaatimuksia pähkinän kuoressa - lyhyt oppimäärä

Toukokuussa 2021 voimaan astuvan EU -asetuksen 745/2017 vaatimukset ovat edelleen osin epäselvät ainakin viranomaisen ohjeistuksen osalta. Terveydenhuollon laitteita koskevat uudet määräykset ja vaatimukset eivät muutu olennaisesti siitä, mitä aiemmin on edellytetty hammaslaboratorioilta. Olemme koonneet tämän artikkelin yhteyteen olennaisimmat asiat, jotka valmistajina toimivien hammaslaboratorioiden on syytä tiedostaa. Olennaista on valmistettavien laitteiden jäljitettävyys sekä varsinaiseen valmistettuun laitteeseen käytettyjen materiaalien ja osien kirjaaminen, eli dokumentaatio. Asetukseen on kirjattuna yksilölliseen käyttöön tarjoitettujen laitteiden valmistajien osalta säädös, jossa edellytetään ammatillista pätevyyttä koskevien kansallisten lakien sailyvän ennallaan, mikäli kyseisessä valtiossa on tällainen kansallinen laki. Suomessa valmistusta harjoittavalla hammaslaboratoriolla (valmistaja) tulee edelleen olla laillistettu hammasteknikko terveydenhuollon ammattihenkilölain mukaisesti.

Olennainen tieto, mitä hammasteknikoilta edellytetään on komission laatima tietokooste terveydenhuollon ammattilaisille ja yksiköille 5.6.2019 (FC healthcare professionals-Fi.pdf):

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjw2b-u5-vuAhVrw4sKHYRcAVEQFjAAegQIBBAC&url=https%3A%2F%2Fec.europa.eu%2Fdocsroom%2Fdocuments%2F35963%2Fattachments%2F1%2Ftranslations%2Ffi%2Frenditions%2Fnative&usg=AOvVaw12haOIg7P5u3Kj99NFZ9xK

"Yksilölliseen käyttöön valmistettuihin laitteisiin sovellettava menettely on kuvattu MD-asetuksen 52 artiklan 8 kohdassa ja liitteessä XIII. Jos on osoitettu, että laite on tarkoitettu kirjallisen määräyksen mukaisesti jonkun tietyn potilaan yksinomaiseen käyttöön, että se on valmistettu ja sitä käytetään MD-asetuksen liitteen I turvallisuussäännösten mukaisesti ja että kaikki tämä on dokumentoitu asianmukaisesti, siihen ei sovelleta MD-asetuksen muita erityisvaatimuksia."

Toinen olennainen ohje on aiemmin Hammasteknikko-lehdessä jukaistu implementointiohje:
https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwig2-_S2t7rAhVDIlsKHSulCCYQFjAAegQIBBAB&url=https%3A%2F%2Fwww.sgs.com%2F-%2Fmedia%2Fglobal%2Fdocuments%2Fthird-party-documents%2Fimplementation-for-medical-devices-regulation-focus-on-manufacturers-obligations.pdf%3Fla%3Den&usg=AOvVaw3bM7VQpBTYKmbzA2JWxhZ0

Voimaan astuvan MD-asetuksen vaatimustenmukaisuuden määrittelee artikla 52, joka ohjaa yksilölliseen käyttöön tarkoitettujen laitteiden osalta noudattamaan liitteen XIII mukaista menettelyä:

1. Kirjallisen määräyksen (hammaslaboratoriolähete) tulee sisältää.

Hammaslaboratorioiden valmistamat laitteet ovat yksilölliseen käyttöön tarkoitettuja terveydenhuollon laitteita. Edellytyksenä sille, että laite on yksilölliseen käyttöön tarkoitettu, vaaditaan:

1. kirjallinen työmääräys (hammaslaboratoriolähete), jonka on laatinut ammattioikeudet omaava hammaslääkäri tai erikoishammasteknikko.

2. Kirjallisessa työmääräyksessä tulee käydä ilmi , että laite on tarkoitettu yksinomaan tietylle potilaalle tarkoitettu laite. Kirjallisessa määräyksessä tulee olla potilaan yksilöintitieto, eli nimi ja tarvittaessa muu kohdentava tieto.

3. Laitteen käyttötarkoitus (esim. purentakisko)

4. Jäljennöksen desinfiointitiedot.

5. Tilaaja tahon (hammaslääkäri tai erikoishammasteknikko) yhteystiedot.

2. Hammaslaboratorion tulee antaa valmistamilleen uusille laitteille vakuutus, jolla vahvistetaan laitteen vaatimustenmukaisuus. Korjauksille, joissa saatetaan laite ennalleen muuttamatta sen käyttötarkoitusta vakuutusta ei tule antaa. Vakuutuksessa tulee olla seuraavat tiedot:

1. Valmistajan (hammaslaboratorio) kaikkien valmistuspaikkojen nimi ja osoite.

2. Tarvittaessa valtuutetun edustajan nimi ja osoite (valtuutettu edustaja ei ole valmistaja).

3. Tiedot, joiden perusteella laite voidaan tunnistaa ja jäljittää. Esim. keraminen kruunu d.16 - väri A3 - E-MAX lot W21224 tai esim. purentakisko - keittoakryyli Ivoclar lot. YB0305. (LOT numerolla käytetyn biomateriaalin osalla kyetään tarvittaessa jäljittämään valmiste-erä kyseisen materiaalivalmistajan tuotantoketjussa)

4. Vakuutus siitä, että valmistettu laite (esim. purentakisko) on valmistettu yksinomaan tietyn nimellä tai kirjain- tai numerokoodilla yksilöidyn potilaan käyttöön. Hammaslaboratorion tulee tietää kenelle vakuutus annetaan. Näin hammaslaboratoriolla on mahdollisuus tarvittaessa jäljittää kenelle laite on valmistettu, mikäli esim. materiaalivalmistajan taholta tulee tietoa virheellisen materialierän osalta.

5. Tilauksen tehneen hammaslääkärin tai erikoishammasteknikon nimi ja kyseisen terveydenhuollon yksikön nimi.

6. Tuotteen erityispiirteet sellaisina kuin ne ovat määräyksessä (hammaslaboratoriolähetteessä).

7. Vakuutus siitä, että laite on liitteessä I säädettyjen yleisten turvallisuus- ja suorituskykyvaatimusten mukainen ja tarvittaessa perusteltu selostus siitä, mitä yleisiä turvallisuus- ja suorituskykyvaatimuksia ei ole kaikilta osin noudatettu.

8. Asetuksen liitteessä XIII edellytetty lääkeaineiden, ihmisveren tai eläinperäisten ainesosien ilmoitusvelvollisuus EI koske hammasteknisiä laitteita.

Esimerkkivakuutus vaatimustenmukaisuudesta :

"Tämä tuote on tarkoitettu vain kyseisen potilaan yksilölliseen käyttöön, ja täyttää EU asetuksen 745/2017 liitteen I turvallisuus - ja suorituskykyvaatimukset, lukuunottamatta_____"

Edellämainittujen tietojen osalta dokumentointivelvollisuus velvoittaa säilyttämään dokumentoidut tiedot kymmenen vuoden ajan laitteen valmistuttua. Kirjallisesta työmääräyksestä on syytä ottaa dokumentoinnin yhteyteen kopio joko fyysisenä tai digitaalisena tiedostona.

Liitteen I turvallisuus- ja suorituskykyvaatimukset

Liitteen I velvoitteista merkittävä osa on sovellettavissa hammaslaboratorion toimintaan. Tehtävää helpottaa kun hammaslaboratorio käyttää valmistuksen yhteydessä kyseiseen käyttötarkoitukseen hyväksyttyjä CE-merkittyjä materiaaleja. Nämä materiaalit luokitellaan biomateriaaleiksi, joiden kliininen arviointi, kliininen testaus ja hyväksyntä kyseiseen käyttötarkoitukseen on jo materiaalivalmistajan osalta suoritettu.

Liite I velvoittaa valmistajaa monilla eri tavoilla ja yksi olennaisimpia velvollisuuksia on riskienhallinta. Valmistajia velvoitetaan ottamaan käyttöön ja dokumentoimaan riskienhallintasuunnitelma kutakin laitetta varten. Tässä yhteydessä voitaneen maalaisjärjen ohjaamana olettaa, että suunnitelma koskee laiteryhmiä eikä jokaista erillistä valmistettavaa yksilöllistä laitetta.

Laitteiden suunnittelua ja valmistusta koskevien riskinhallintatoimenpiteiden on oltava turvallisuusperiaatteiden mukaisia, yleisesti tunnustettu alan viimeisin kehitys huomioon ottaen. Kun laitteiden suunnittelu tapahtuu laillistetun hammasteknikon toimesta, voitanee katsoa, että suunnittelu tapahtuu alan viimeisimmän kehityksen ja yleisesti hyväksyttyjen toimintatapojen mukaisesti. Toimintatavat ovat yhteneviä EU alueella. Materiaalivalinnan voitanee myös katsoa olevan turvallisella tasolla, kun käytetään CE-merkittyjä biomateriaaleja, jotka on kehitetty sekä testattu kyseistä kayttötarkoitusta varten. Tässä yhteydessä tulee luonnollisesti huomioida materiaalivalmistajan käyttöohjeet - indikoidun sekä kontraindikoidun käytön osalta. Laadittaessa dokumentaatiota tulee viitata ainakin materiaaliriskihallinnan osalla biomateriaalivalmistajan kliiniseen arviontiin sekä kliinisiin tutkimuksiin.

Suunnittelussa ja valmistuksessa on lisäksi syytä huomioida mm. seuraavia asioita:

A. Valittujen biomateriaalien soveltuvuus käyttötarkoitukseensa
B. Valittujen biomateriaalien turvallisuus (toksisuus, materiaaleista mahdollisesti vapautuvat aineet)
C. Mekaanisten ja muiden valmistettavien laitteiden käyttöön liittyvien haittojen minimointi
D. Käytettyjen biomateriaalien mekaanisten ominaisuuksien huomioiminen (kulumiskestävyys, mustumislujuus, väsymislujuus jne.)
E. Puhtaus (desinfioidut jäljennökset ja lähtevät työt)
F. huomioidaan, että laitteet on tarkoitettu maallikoiden käytettäväksi.

Nämä ohjeistukset ovat hammasteknisen alan järjestöjen näkemyksiä, niiden sisältöä ei ole vielä tarkistettu Fimean viranomaisten toimesta. Ohjeet perustuvat asetuksessa oleviin yksiselitteisiin kirjauksiin.

Yksityiskohtaisempi ohjeistus pyritään saamaan toukokuussa ilmestyvän Hammasteknikko -lehden yhteyteen. Valitettavasti ohjeistuksen laadinta yhteistyössä valvovan viranomaisen kanssa jäi jälleen tauolle kesän 2020 alussa. Viranomaisella oli oman ilmoituksensa mukaan ajankohtaisempia velvoitteita hoidettavanaan. Yksityiskohtaisemmassa ohjeistuksessa tullaan vaatimuksia käsittelemään käytäntöön soveltamisen lähtökohdista. Siinä tullaan myös korjaamaan ja tarkentamaan viranomaisten esittämiä virheellisiin tulkintoihin perustuvia vaatimuksia hammaslaboratorioille. Näitä virheelliisiin tulkintoihin perustuvia vaatimuksia viranomainen on tuonut esille mm. järjestämässään tiedotustilaisuudessa toukokuussa 2019. Pyrimme saamaan viranomaisen kannan toukokuussa tiedotettavan ohjeen sisällön tulkintatavasta.

◆ HTM, EHT Ilkka Tuominen

KURSSIT JA TAPAHTUMAT 2021

PYSY KYYDISSÄ - SEURAA KURSSIPALSTAA WWW.HAMMASTEKNIKKO.FI

VERKKOKOULUTUSTA

Webinaareja, Podcasteja, On-Demand kursseja...

Viva Learning™ Free Online Dental CE. Industry-wide dental continuing education platform
CDE World Henry Schein Connect Dental Webinars
NIOM Webinars

VEROTTAJAN VERKKOSEMINAARI

Viimeaikaista arvonlisäverokäytäntöä sosiaali- ja terveysalalla.
Verkkoseminaarissa (19.9.2019) käytiin läpi viimeaikaista oikeuskäytäntöä ja sen vaikutuksista arvonlisäverotukseen.
Verkkoseminaarien aineistot www.hammasteknikko.fi

LÄÄKINNÄLLISTEN LAITTEIDEN LAINSÄÄDÄNNÖN ESITTELY- JA KESKUSTELUTILAISUUS

Fimea järjestää lääkinnällisten laitteiden lainsäädännön muutoksista esittely- ja keskustelutilaisuuden alan toimijoille sekä laitteiden ammattimaisille
käyttäjille.

Tilaisuudessa esitellään EU-lainsäädännön asettamia muutoksia sekä laitteille, talouden toimijoille että laitteiden ammattimaiselle käytölle. Lisäksi on tarkoitus käsitellä valmisteluvaiheessa olevan kansallisen lainsäädännön tuomia muutoksia. Ilmoittautumisen yhteydessä on mahdollista esittää myös alustavia keskusteluaiheita ja kysymyksiä. Ohjelma tarkentuu myöhemmin.

Tilaisuus on siirretty
Linkki julkaistaan ennen tilaisuutta Fimean sivulla

Valmistelemme Fimeassa keskustelutilaisuuden pitämistä täysin interaktiivisena ja streamattuna koronaviruksen leviämisen välttämisiseksi, mutta teknisten järjestelyiden takia joudumme siirtämään keskustelutilaisuutta eteenpäin. Järjestelyllä pyrimme tarjoamaan mahdollisuuden osallistua kaikille asiasta kiinnostuneille. Pyydämme samalla myös erityisesti miettimään ja lähettämään kysymyksiä etukäteen.

Lisätietoa tulossa myöhemmin.

JÄSENET ILMOITTAVAT

Turku-dental hakee vakituiseen työsuhteeseen kokenutta hammasteknikkoa
Osaamisalueena kiinteä protetiikka kruunut, implanttityöt, laminaatit, sillat sekä metallirunkoiset rakenteet.

Kysy lisää puh. 045 2467070 / Janne Tiainen tai janne.tiainen@turku-dental.com
Hammaslaboratorio Turku-Dental Oy
Lemminkäisenkatu 2, 20520 Turku

.....

Hammasteknikolle töitä
Plusterveys Kvalident Oy hakee joukkoonsa Helsingin toimipisteeseen hammasteknikkoa kiinteän protetiikan valmistukseen. Kruunut, laminaatit, sillat ja implanttien päälle valmistettavat työt keramiasta tai metallirunkoisina kuuluvat toivottavasti osaamisalueesi. Työt tehdään tiimin osana, joten aivan kaikkea ei tarvitse osata, aina voi kysyä! Asenne ja halu kehittyä ammatissa ovat tärkeimmät. Digitaaliset valmistusmenetelmät ovat osa työkaluvalikoimaamme ja niiden käyttämiseen toivomme hakijalta halukkuutta ja intoa.

Tarkemmat tiedustelut
Toimitusjohtaja Harri Repo
PlusTerveys Kvalident Oy
Hermannin rantatie 12 A, 00580 Helsinki
harri.repo@plusterveys.fi
+358 400 435 074

MYYDÄÄN

Etsin jatkajaa Joensuussa vuonna 1953 perustetulle hammaslaboratoriolle, joka toimii nykyisin jo toisessa sukupolvessa EHT-vastaanottona ja on ollut 40 vuotta samassa osoitteessa kaupungin parhaalla paikalla.
Vastaanotto tilassa on PM 2002 CE hoitoyksikkö, jossa pienin lisäyksin suuhygienisti-/hammaslääkärivalmius. Työtilassa kaikki levyproteesitöihin tarvittavat laitteet ja välineet.
Tervetuloa töihin Joensuuhun, rokkikaupunkiin!
Lisätietoja: **EHT Pekka Laakkonen puh.0400653723,** sähköposti: p.laakkonen@pp.nic.fi

MYYNNISSÄ EHT-VASTAANOTTO VANTAAN HAKUNILASSA
Erilaiset vaihtoehdot yrittämiselle mahdollisia, jään vähitellen eläkkeelle.
Perustettu v-85, keskeinen sijainti suurella alueella Itä-Vantaa-Sipoo-Itä-Helsinki, hyvät yhteydet, runsaasti potilaita. Edullinen 46m2 työ/vastaanottotila pihatasossa, mainiot valmiudet irtoprotetiikkaan. Hammaslääkäriasema vieressä.
Pekka Lehtonen / Etuhammas Ky
0400-912876
pekka.lehtonen@etuhammas.fi

Tunnetko että sinulla olisi kykyä, halua ja edellytyksiä pyörittää omaakin laboratoriota?
Nyt olisi tarjolla muutaman työntekijän laboratorio. Tule vetämään labraa ja samalla ajat itsesi sisään ja opit kuinka hommaa pyöritetään. Kun tunnet osaavasi tarpeeksi, saat bisneksen. Tämän helpommalla ja halvemmalla et toimivaa laboratoriota saa.
Kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä luottamuksellisesti sähköpostilla osoitteella: riittamtossavainen@gmail.com
Kysyminenhän ei mitään maksa...

Myydään erikoishammasteknikon vastaanoton sekä hammaslaboratorion laitteita ja tarvikkeita.
Pikaiset tiedustelut:
Nurminen Urho / Kuopio
Puh. 0400272835

Myydään NSK Presto Aqua2
Erittäin vähän käytetty.
p. 040 7228220 sp anne.leppanen@phnet.fi

PALVELUKSEEN HALUTAAN

Etsimme hammastekniikan taitajaa vakituiseen työsuhteeseen Tampereelle
Hammaslaboratorio Helmiäishammas Oy on kaksi hammasteknikkoa työllistävä, uusi 2020 avattu yritys.
Toimimme Hammaslääkäriasema Helmiäisen siipien suojassa itsenäisenä yrityksenä. Hammaslääkäriasema Helmiäinen on 2020 perustettu 13 hoitohuoneen vastaanotto Tampereen ydinkeskustassa. Molemmat yritykset ovat työntekijöidensä omistamia ja ketjuihin kuulumattomia.

Toivomme sinulta reipasta elämän asennetta ja perinteisiä proteesinteko taitoja. Digiosaaminen katsotaan eduksi. Koulutukseltasi voitolla hammaslaborantti tai hammasteknikko.Työsuhde on toistaiseksi voimassa oleva. Työajat joustavasti sovittavissa. Käytössäsi ovat uudet laitteet ja kalusteet. Työyhteisö tarjoaa vankkaa hammasteknistä osaamista ja hammaslääkäreiden tukea.
Laitathan hakemuksesi 5.4 mennessä sähköpostilla kari.nappari@helmiaishammas.fi

Tervetuloa tutustamaan toimitiloihimme!
EHT Kari Nappari 0400639310 kari.nappari@helmiaishammas.fi HLL Miikka Åhlman 0445546905 miikka.ahlman@helmiainen.fi

Hammaslaboratorio Digident Kuopiossa etsii seuraavaa tekijää.
Koulutustaustallasi ei ole väliä kunhan olet jo osaaja jollakin hammastekniikan osa-alueella. Toivomme työntekijältä yleistä kiinnostusta hammastekniseen alaan sekä ennen kaikkea uuden oppimiseen. Haluamme että tulet toimeen sekä ihmisten että teknisten laitteiden kanssa. Tarjoamme mukavan työympäristön, kilpailukykyisen palkan sekä mahdollisuuden pysyä mukana hammastekniikan kehityksessä.
Digident on digitaalisuuteen aidosti panostava hammaslaboratorio joka palvelee laaja-alaisesti koko Suomen alueella. Digident on yksityinen, ketjuihin kuulumaton yritys jonka arvot ovat todellisia eivätkä vain mainospuheita.

Paikka täytetään sopivan henkilön löydyttyä.
Yhteydenotot ja vapaamuotoiset hakemukset palkkatoiveineen osoitteeseen jani.kytta@digident.fi, 044-3436119

Hammaslaboratorio SR-Hammas Oy
hakee vakituiseen, pitkäaikaiseen työsuhteeseen hammasteknikkoa, -laboranttia tai -työntekijää.
Päätoimialueena koko- ja osaprotetiikka, muovityöt. Purentakiskojen sekä rankojen kokonaisosaaminen luetaan eduksi.
Olemme 47 vuotta Jyväskylässä toiminut, moderni ja monipuolinen, täyden palvelun hammaslaboratorio.
Tule viihtymään yhteen Suomen nykyaikaisimmista hammaslaboratorioista. ks. lisää nettisivuiltamme.
yht.otot jani.ruppa@gmail.com www.srhammas.fi

HAMMASTEKNIKKO

HAMMASTEKNISEN ALAN ERIKOISLEHTI

Mediakortti 2021

Lehden julkaisija:	Suomen Hammasteknikkoseura ry
Toimituksen osoite:	Mannerheimintie 52 A 1 00250 Helsinki
Puhelin:	09 - 278 7850
Sähköposti:	shts@hammasteknikko.fi
Kotisivu:	www.hammasteknikko.fi, email: webmaster@hammasteknikko.fi
vt. päätoimittaja:	Ilkka Tuominen, puh. 040 540 4880, email: paatoimittaja@hammasteknikko.fi
Taitto:	Eero Mattila, puh. 0400-790 889, email: taittaja@hammasteknikko.fi
Mainosmyynti:	mainosmyynti@hammasteknikko.fi

Laskutus:	Juha Pentikäinen, email: sihteeri@hammasteknikko.fi
Puhelin:	050-413 6199
Laskutusosoite:	Mannerheimintie 52 A 1 00250 Helsinki

Levikki:	n. 1 000 kpl

Lehden koko:	A4, 24 - 36 sivua, 4 - väri
Palstan leveys:	1 palsta 57mm, 2 palstaa 120 mm
Painopinta-ala:	210 x 297 mm
Etusivun ilmoituskoko:	134 x 195 mm
Ilmoitusaineistot:	Sähköinen aineisto , väriprofiili Fokra 39
Painomenetelmä:	Offset, paperi MultiArkSilk 115 g,
Painopaikka:	Painotalo Plus Digital Oy, Ilmarisentie 7, 15101 LAHTI, puh. 050 595 5979

Ilmoitushinnat:

Koko	4-väri
1/8	245 euroa
1/4	375 euroa
1/2	700 euroa
1/1	1 400 euroa

Alennukset: Toisto- ja paljousalennukset sopimuksen mukaan

Maksun saaja:	SHtS ry
Pankki:	IBAN: FI54 1021 3000 5023 90 SWIFT: NDEAFIHH

Ilmoituksen peruutus:	Kirjallisesti aineistopäivään mennessä
Reklamaatiot:	Kirjallisesti14 päivän kuluessa tarkistuskappaleen vastaanottamisesta

Ilmestymisaikataulu:

N:o	Ilmestymisviikko	Aineistopäivä ilmoitukset	Aineistopäivä artikkelit
1.	9. viikko	11.02.	04.02.
2.	20. viikko	30.04.	22.04.
3.	38. viikko	03.09.	27.08.
4.	51. viikko	03.12.	26.11.

HALLITUKSET JA TOIMIKUNNAT 2021

SUOMEN HAMMASTEKNIKKOSEURA RY

	NIMI	GSM	E-MAIL	TOIMIKUNTA
Puheenjohtaja	Ilkka Tuominen	040 540 4880	puheenjohtaja@hammasteknikko.fi	Kv ja kotim. toiminta
Varapj.	Teppo Kariluoto	040 588 1023	webmaster@hammasteknikko.fi	www-sivut
Hallitus	Riikka Velling	050 552 8885	vellingriikka@hammasteknikko.fi	
	Kirsi Raunio	050 303 0871	kirsi.raunio@hammasteknikko.fi	
	Tapio Jokela	040 579 7641	tapio.jokela@hammasteknikko.fi	
Varajäsenet	Heidi Koskela	040 844 9821	heidi.koskela@hammasteknikko.fi	
	Teemu Oinio	045 6732109	teemu.oinio@hammasteknikko.fi	
Hammasteknikko-lehti				
vt.päätoimittaja	Ilkka Tuominen		paatoimittaja@hammasteknikko.fi	
	Anders Wollstén	0500 68 3928	anders@impladent.fi	
	Kirsi Raunio	050 303 0871	kirsi.raunio@hammasteknikko.fi	
	Tapio Jokela	040 579 7641	tapio.jokela@hammasteknikko.fi	
Taittaja	Eero Mattila	0400 790 889	taittaja@hammasteknikko.fii	
Virkistys tmk	Teemu Oinio	045 6732109	virkistys@hammasteknikko.fi	puheenjohtaja
	Maiju Iltanen			
	Heli Knuutila			
Koulutustoimikunta				
	Esko Kähkönen	050 371 1200	estech@kolumbus.fi	
	Aki Linden		aki.linden@lindent.fi	
	Teemu Oinio	045 6732109	teemu.oinio@hammasteknikko.fi	
	Ilkka Garaisi	040 560 0400	ilkka.garaisi@alueenhammas.fi	
	Ilkka Tuominen	040 540 4880	ilkka.tuominen@hammasteknikko.fi	
	Pasi Alander	044 907 5468	pasi.alander@turkuamk.fi	
Sihteeri	Juha Pentikäinen	050 413 6199	sihteeri@hammasteknikko.fi	

ERIKOISHAMMASTEKNIKKOLIITTO RY

	NIMI	GSM	E-MAIL	TOIMIKUNTA
Puheenjohtaja	Ilkka Garaisi	040 560 0400	puheenjohtaja@ehtl.fi	Kv toiminta, eettinen
Hallitus	Tapani Korkeala	050 5984734	varapuheenjohtaja@ehtl.fi	Koulutus, viestintä
	Jarno Niskanen	040 766 7614	jarno.niskanen@ehtl.fi	eettinen, huomionos.
	Johan Järvinen	040 1826 262	johan.jarvinen@ehtl.fi	viestintä
	Teppo Kariluoto	040 588 1023	teppo.kariluoto@ehtl.fi	projektipäällikkö, viestintä
	Juri Koivistoinen	040-362 3554	juri.koivistoinen@ehtl.fi	
Varajäsenet	Ilkka Tuominen	040 5404880	ilkka.tuominen@ehtl.fi	
	Jani Ulma	050-434 6381	ulma@lansihammas.fi	
	Virpi Vuollet	040-820 0888	virpivuollet@yahoo.com	
	Pauli Nurmi	050 557 0399	pauli.nurmi@ehtl.fi	eettinen, huomionos.
Jäsentuotteet:	Anne Pentikäinen	050-406 8853		
Sihteeri	Juha Pentikäinen	050 413 6199	sihteeri@ehtl.fi	.

HAMMASLABORATORIOLIITTO RY

	NIMI	GSM	E-MAIL
Puheenjohtaja	Terhi Klint-Pihlajamaa	040 5269676	terhi.klint-pihlajamaa@loistolaboratorio.fi
Toimisto:			sihteeri@hammaslaboratorioliitto.fi
Hallitus	Anders Wollstén	0500 68 3928	anders@impladent.fi
	Olli Ilmavalta	0400 5269676	
	Ilkka Tuominen	040 5404880	ilkka.tuominen@kolumbus.fi
	Markku Sinisalo	040 5449825	
Varajäsenet	Jukka Salonen	varajäsen	
	Ismo Hletakangas	varajäsen	

VERO SKATT

Alv:n alarajahuojennus nousi – muista hakea ajoissa

Arvonlisäveron alarajahuojennus nousi vuoden 2021 alussa – kuten myös alv-velvollisuuden alaraja 15 000 euroon.
Verottaja muistuttaa, että jos kuulut alv-rekisteriin ja tilikautesi (12 kk) liikevaihto on alle 30 000 euroa, voit hakea arvonlisäveron alarajahuojennusta.

Alv-huojennusten rajat ovat nousseet vuoden alusta. Jos yrityksen liikevaihto on enintään 15 000 euroa (10 000 € v.2020), yritys saa huojennukseen oikeuttavan arvonlisäveron kokonaan takaisin. Jos liikevaihto on yli 15 000 euroa (10 000 € v.2020) mutta alle 30 000 euroa, yritys saa huojennuksena osan alv:stä.

Milloin alarajahuojennusta haetaan?

Alarajahuojennuksen tiedot ilmoitetaan arvonlisäveroilmoituksella verokauden mukaan:

kuukausi-ilmoittajat:
- tilikauden viimeisen kuukauden arvonlisäveroilmoituksella

neljännesvuosi-ilmoittajat:
- kalenterivuoden viimeisen neljänneksen (loka-joulukuun) arvonlisäveroilmoituksella

vuosi-ilmoittajat:
- koko kalenterivuoden arvonlisäveroilmoituksella

Hae huojennusta OmaVerossa. Voit laskea alarajahuojennuksen verottajan sivuilta löytyvällä laskurilla, jolloin saat kaikki tiedot huojennuksen hakemiseen. Jos tilikautesi ei ole 12 kuukauden mittainen, laskuri suhteuttaa liikevaihdon vastaamaan 12 kuukauden liikevaihtoa.

Alarajahuojennusta voi hakea takautuvasti viimeistään kolmen vuoden kuluessa siitä, kun huojennukseen oikeuttava tilikausi on päättynyt.

Alv-velvollisuuden alaraja nousi vuoden alussa 15 000 euroon (10 000€ v. 2020).
Korotettua rajaa sovelletaan vuonna 2021 alkaviin tilikausiin.

HELPPO KÄYTTÄÄ
HELPPOA KAIKILLE!

© Marcio Breda, Vitória, Espírito Santo, Brazil

VITA LUMEX® AC

3587/1FI

YKSI KERAMIA, KAIKKEEN KOKOKERAMIAAN

- Leusiittivahvisteinen lasikeramia
- Helppo käsitellä ja muotonsa pitävä
- Esteettinen. Noudattaa VITA:n väriteknologiaa

Löydä tämä VITA LUMEX AC -artikkeli ja muut mielenkiintoiset kliiniset tapaukset täältä: www.vita-zahnfabrik.com/casesLUMEX

Haluatko lisätietoja, ota yhteyttä:

PLANDENT OY 020 347 347
VITA Teemu Visuri 0400 585806
E-mail: t.visuri@vita-zahnfabrik.com

VITA – perfect match.

VITA